

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0117/2013

25.3.2013

BETÄNKANDE

om EU-stadgan: standarder för mediefrihet i EU
(2011/2246(INI))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Renate Weber

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING	19
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	24

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om EU-stadgan: standarder för mediefrihet i EU

(2011/2246(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 19 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, artikel 19 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar,
- med beaktande av artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna samt förklaringarna, rekommendationerna och resolutionerna från Europarådets ministerkommitté och parlamentariska församling och handlingarna från Venedigkommissionen och Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter om yttrandefrihet, informationsfrihet och mediefrihet,
- med beaktande av artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artiklarna 2, 7 och 9–12 i fördraget om Europeiska unionen, de fördragsartiklar som handlar om etableringsfrihet, frihet att tillhandahålla tjänster, fri rörlighet för personer och varor, konkurrens och statligt stöd samt artikel 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (kultur),
- med beaktande av protokollet om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna, som fogats till fördraget om Europeiska unionen¹ och är känt som Amsterdamprotokollet,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster)²,
- med beaktande av kommissionens arbetsdokument om mediemångfald i Europeiska unionens medlemsstater (SEC(2007)0032),
- med beaktande av den europeiska stadgan om pressfrihet³,
- med beaktande av kommissionens inrättande av en högnivågrupp för mediernas frihet och mångfald,

¹ Protokollet om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna (EUT C 83, 30.3.2010, s. 312).

² EUT L 95, 15.4.2010, s. 1.

³ <http://www.pressfreedom.eu/en/index.php>

- med beaktande av sina resolutioner av den 20 november 2002 om mediekoncentration¹, av den 4 september 2003 om situationen när det gäller de grundläggande rättigheterna i Europeiska unionen (2002)², av den 4 september 2003 om television utan gränser³, av den 6 september 2005 om tillämpningen av artiklarna 4 och 5 i direktiv 89/552/EEG – ”Television utan gränser” – ändrat genom direktiv 97/36/EG, för perioden 2001–2002⁴, av den 22 april 2004 om risken för kränkning av yttrande- och informationsfriheterna (artikel 11.2 i stadgan om de grundläggande rättigheterna) i EU och särskilt i Italien⁵, av den 25 september 2008 om mediernas koncentration och mångfald i Europeiska unionen⁶, av den 25 november 2010 om offentligägd radio och TV i den digitala tidsåldern: framtiden för det dubbla systemet⁷ och av den 10 mars 2011 om den ungerska medielagen⁸,
- med beaktande av det pågående europeiska initiativ för mediemångfald⁹ som har registrerats hos kommissionen och som syftar till att skydda mediemångfalden genom att delvis harmonisera de nationella bestämmelserna om medieäggande och insyn i medierna, intressekonflikter med politiska makthavare och oberoende för medietillsynsmyndigheter,
- med beaktande av skälen 8 och 94 i direktivet om audiovisuella medietjänster, där det anges att det är viktigt att medlemsstaterna säkerställer att varje handling förhindras som kan medföra dominerande ställningar eller begränsa mångfalden samt gör det möjligt för oberoende tillsynsorgan att utföra sitt arbete opartiskt och på ett öppet sätt,
- med beaktande av det arbete på området för mediefrihet som utförts av OSSE och i synnerhet av dess representant för mediefrihet, de rapporter som utarbetats i samband med detta arbete och det anförande som framfördes med hjälp av videoteknik under utfrågningen i utskottet för medborgarligen fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor den 6 november 2012,
- med beaktande av rapporterna om media från icke-statliga organisationer såsom Reportrar utan gränser (pressfrihetsindex) och Freedom House (”Freedom of the Press”-rapporter om pressfrihet),
- med beaktande av de undersökningar om medierelaterade frågor som offentliggjorts av parlamentet¹⁰ och av centrumet för mediernas frihet och mångfald vid Europeiska universitetsinstitutet¹¹,

¹ EUT C 25 E, 29.1.2004, s. 205.

² EUT C 76 E, 25.3.2004, s. 412.

³ EUT C 76 E, 25.3.2004, s. 453.

⁴ EUT C 193 E, 17.8.2006, s. 117.

⁵ EUT C 104 E, 30.4.2004, s. 1026.

⁶ EUT C 8 E, 14.1.2010, s. 75.

⁷ Antagna texter, P7_TA(2010)0438.

⁸ Antagna texter, P7_TA(2011)0094.

⁹ www.mediainitiative.eu

¹⁰ ”The Citizen’s Right to Information: Law and Policy in the EU and its Member States”, juni 2012, finns tillgänglig på internet:

<http://www.europarl.europa.eu/committees/fr/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=75131>

¹¹ <http://cmpf.eui.eu/Home.aspx>

- med beaktande av den oberoende undersökningen ”Indicators for Media Pluralism in the Member States – Towards a Risk-based Approach”, som beställdes av kommissionen 2007 och publicerades 2009¹ och som innehåller en beskrivning av ett medieövervakningsverktyg med indikatorer som belyser hot mot mediemångfalden,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgarligen fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och yttrandet från utskottet för kultur och utbildning (A7-0117/2013), och av följande skäl:
 - A. Medierna fyller en viktig demokratisk funktion som ”offentlig vakthund” eftersom de gör det möjligt för medborgare att utöva sin rätt till information och att granska och bedöma handlingar och beslut från personer som utövar eller innehar makt eller inflytande, särskilt inför val. Genom att använda sin makt att gallra information har medierna dessutom möjlighet att till viss del bestämma den allmänna dagordningen och därmed forma den allmänna opinionen.
 - B. Yttrandefrihet i det offentliga rummet har påvisats ha en uppbyggande funktion för demokrati och för själva rättsstaten och stå i ömsesidig förbindelse med dess existens och överlevnad. Fria och oberoende medier och fritt informationsutbyte spelar en avgörande roll i demokratiska omvälvningar som sker i icke-demokratiska länder. Kommissionen bör därför noggrant övervaka mediernas frihet och mångfald i anslutningsländerna och ägna tillräcklig uppmärksamhet åt de fria mediernas roll när det gäller att främja demokrati runtom i världen.
 - C. Mediefrihet är en hörnsten för de värden som fördragen vilar på, såsom demokrati, mångfald och respekt för minoriteters rättigheter. Historiskt sett har mediefriheten, under benämningen ”tryckfrihet”, varit en nödvändig byggsten för de demokratiska idéernas framsteg och för utvecklingen av det europeiska idealet under historiens gång.
 - D. Mediernas frihet och mångfald och journalistikens oberoende är avgörande beståndsdelar i själva utförandet av medietjänster i hela unionen, särskilt på den inre marknaden. Därför utgör alla otillbörliga begränsningar av mediernas frihet och mångfald och journalistikens oberoende begränsningar av åsiktsfriheten och även av den ekonomiska friheten. Journalister bör vara fria från påtryckningar från ägare, chefer och regeringar samt från ekonomiska hot.
 - E. Ett självständigt och starkt offentligt rum som bygger på en mångfald av oberoende medier utgör den miljö som är nödvändig för att såväl de kollektiva friheterna i civilsamhället, såsom mötes- och föreningsfrihet, som individens friheter, såsom yttrandefrihet och rätt till tillgång till information, ska kunna åtnjutas till fullo.
 - F. Medborgares grundläggande rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet kan garanteras endast genom mediernas frihet och mångfald, som gör det möjligt för journalister och medier att utöva sin rättighet och fullgöra sin skyldighet att på ett rättvist och neutralt sätt

¹ Utarbetad av K. U. Leuven – ICRI, Internationella handelshögskolan i Jönköping – MMTC, Central European University – CMCS och Ernst & Young Consultancy i Belgien.

upplysa medborgare – och opartiskt rapportera – om händelser och beslut av allmänintresse. Varje samhällsmedborgare har rätt att uttrycka sina åsikter på ett demokratiskt och fredligt sätt.

- G. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har fastslagit att medlemsstaterna har en positiv skyldighet att garantera mediernas mångfald enligt artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som innehåller bestämmelser som liknar dem i artikel 11 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör en del av unionens regelverk.
- H. Information överskrider geografiska gränser genom sin natur och i synnerhet mot bakgrund av de senaste årtiondenas tekniska förändringar. Detta fyller en avgörande funktion genom att information ges till landsmän som är bosatta utomlands, och genom att vi förses med verktyg som möjliggör ömsesidig kunskap och förståelse över gränser och mellan stater. Medierna har fått en global karaktär, bland annat – men inte uteslutande – på internet. Allmänhetens och i synnerhet informationskonsumenternas förväntningar och behov är nu beroende av detta. Förändringarna i medievärlden och i kommunikationstekniken har omdefinierat området för informationsutbyte och de sätt på vilka människor tar del av information och den allmänna opinionen formas.
- I. Ett EU-omfattande offentligt rum som bygger på kontinuerlig och oavbruten respekt för mediernas frihet och mångfald är en avgörande förutsättning för unionens integrationsprocess i enlighet med värdena i fördragen, EU-institutionernas ansvarsskyldighet och utvecklingen av europeisk demokrati, exempelvis i samband med valen till Europaparlamentet. Ett levande, konkurrenskraftigt och mångfasetterat medielandskap som bygger på såväl det tryckta ordet som audiovisuella produkter stimulerar medborgarna till deltagande i den offentliga debatten, vilket är oundgängligt för ett välfungerande demokratiskt system.
- J. Icke-statliga organisationer som övervakar mediefriheten, Europarådet och OSSE, samt Europaparlamentets undersökningar och resolutioner, har rapporterat om och varnat för de hot som riktas mot de fria och oberoende medierna av regeringar, även inom Europeiska unionen¹.
- K. Europarådet och OSSE har granskat den mänskliga och demokratiska dimensionen av kommunikation i utförliga förklaringar, resolutioner, rekommendationer, yttranden och rapporter om mediernas frihet, mångfald och koncentration och därigenom skapat en betydelsefull samling gemensamma alleuropeiska minimistandarder på detta område.
- L. Europeiska unionen har åtagit sig att skydda och främja mediemångfalden som en grundpelare för rätten till information och yttrandefriheten, som är avgörande milstolpar för aktivt medborgarskap och deltagardemokrati och som ingår i artikel 11 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

¹ Dessa hot omfattar direkt eller indirekt partipolitisk kontroll eller partipolitiskt inflytande över medierna eller tillsynsorgan för medierna, hinder eller inskränkningar av vissa mediers tillträde till marknaden genom förfaranden för sändningslicenser eller tillstånd, felaktig användning och missbruk av bestämmelser för nationell eller militär säkerhet och allmän ordning eller moral för att införa censur och förhindra tillgång till handlingar och information, kränkning av principen om källskydd, avsaknad av lagar om mediekoncentration och intressekonflikter samt användning av reklam för att påverka redaktionell policy.

- M. Mediefrihet är ett av de kriterier som kandidatländer ska uppfylla före anslutning till EU på grundval av Köpenhamnskriterierna, och en av de principer som EU främjar i sin utrikespolitik. EU och dess medlemsstater bör följaktligen själva föregå med gott exempel och därigenom säkerställa trovärdighet och konsekvens.
- N. Europaparlamentet har upprepade gånger framfört farhågor om mediernas frihet, mångfald och koncentration och har uppmanat kommissionen att i egenskap av fördragets väktare vidta lämpliga åtgärder, bland annat genom att lägga fram ett lagstiftningsinitiativ om detta ämne.
- O. Den 16 januari 2007 införde kommissionen en ”trestegsmetod” som omfattade ett arbetsdokument från kommissionen om mediemångfald, en oberoende undersökning av mediemångfalden i medlemsstaterna med indikatorer för bedömning av denna mångfald och identifiering av potentiella risker (med 2007 som planerat utgivningsår) och ett meddelande från kommissionen om indikatorerna för mediemångfalden i medlemsstaterna (med 2008 som planerat utgivningsår), följt av ett offentligt samråd¹. Det verktyg för mediemångfald som beskrevs i den oberoende undersökningen har ännu inte genomförts.
- P. Denna strategi avbröts tyvärr av kommissionen genom att varken meddelandet eller det offentliga samrådet någonsin påbörjades.
- Q. I och med Lissabonfördragets ikraftträdande har stadgan om de grundläggande rättigheterna blivit bindande. Stadgan är den första internationella handling där det uttryckligen fastslås att ”[m]ediernas frihet och mångfald ska respekteras” (artikel 11.2). Enligt fördragen har EU mandat och befogenheter att se till att alla grundläggande rättigheter skyddas inom unionen, framför allt på grundval av artiklarna 2 och 7 i fördraget om Europeiska unionen.
- R. Medlemsstaterna har skyldighet att under alla omständigheter främja och skydda åsikts-, yttrande-, informations- och mediefriheterna, eftersom dessa principer även garanteras i deras egna konstitutioner och lagar. De har också skyldighet att ge medborgarna rättvis och lika tillgång till olika informationskällor och därmed till olika synsätt och åsikter. Dessutom har de en skyldighet att respektera och skydda medborgarnas privatliv och familjeliv, bostäder och kommunikationer samt deras personuppgifter enligt artiklarna 7 och 8 i stadgan. Om dessa friheter är i allvarlig fara eller överträds i en medlemsstat ska unionen i god tid ingripa på ett effektivt sätt, på grundval av sina befogenheter enligt fördragen och stadgan för att skydda det europeiska demokratiska och pluralistiska systemet och de grundläggande rättigheterna.
- S. EU har befogenheter på medierelaterade områden såsom den inre marknaden, audiovisuell politik, konkurrens (inklusive statligt stöd), telekommunikation och grundläggande rättigheter. Europaparlamentet har hävdad att grundläggande minimistandarder bör fastställas på grundval av detta för att säkra, garantera och främja informationsfrihet och en lämplig grad av mediemångfald och oberoende mediestyruing². Kommissionen har gett centrumet för mediernas frihet och mångfald vid Europeiska universitetsinstitutet i

¹ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/52>

² Se punkt 6 i Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2011 om den ungerska medielagen (P7_TA(2011)0094).

uppdrag att utföra en analys av tillämpningsområdet för EU:s befogenheter på området för mediefrihet.

- T. Det finns anledning till oro i samband med de utmaningar och påtryckningar som medierna, särskilt radio och tv i allmänhetens tjänst, ställs inför när det gäller redaktionellt oberoende, personalrekrytering, otrygga anställningar, självcensur, mångfald, informationens neutralitet och kvalitet, tillträde och finansiering, på grund av otillbörlig politisk och ekonomisk inblandning samt den ekonomiska krisen.
- U. Det är oroväckande att hög arbetslöshet råder bland journalister i Europa och att en stor andel av dem arbetar på frilansbasis, med begränsad stabilitet i sina arbetsförhållanden, begränsat stöd och en hög grad av osäkerhet.
- V. De privata medierna står inför ökande inrikes och gränsöverskridande koncentration, med mediekonglomerat som säljer sina produkter i olika länder, växande medieinvesteringar inom EU samt utomeuropeiska investerare och medier som utövar allt större inflytande i Europa, vilket leder till monopolisering av information och undergräver åsiktsmångfalden. Det finns viss oro kring finansieringskällorna för vissa privata medier, även inom EU.
- W. Den europeiska allmänheten har i ett stort antal enkäter, opinionsundersökningar och offentliga initiativ gett uttryck för sin oro över att tillståndet för mediernas frihet och mångfald försämras, och har upprepade gånger begärt EU-åtgärder för att bevara mediefriheten och utveckla ett starkt och oberoende medielandskap med mångfald.
- X. Den allt snabbare nyhetscykeln har lett till allvarliga misstag av journalister, såsom utelämnade kontroller och verifieringar av journalistiska källor.
- Y. Utvecklingen av en digital miljö kan spela en avgörande roll för EU-medborgarnas tillgång till information på internet.
- Z. Det sker grundläggande förändringar i medielandskapet, och en allt större del av journalistkåren arbetar – särskilt under den ekonomiska kris som för närvarande råder – under osäkra anställningsförhållanden med bristande social trygghet i jämförelse med standarden på arbetsmarknaden, och måste dessutom hantera olika utmaningar med koppling till journalistyrket framöver.
- AA. Framställningar om samma frågor och krav har inletts till Europaparlamentet av medborgare, vilket visar att det finns ett krav på handling från EU-institutionernas sida, framför allt från parlamentets sida.
- AB. De tekniska förändringar som internet, persondatorer och på senare tid mobil datorteknik har medfört har på djupet förändrat informationsinfrastrukturen på sätt som har fått följderna för mer traditionella mediernas affärsmodell, särskilt för deras beroende av reklammarknaden. Detta är ett hot mot överlevnaden för medieföretag som utför en viktig samhälls- och demokratisk uppgift. Det är därför de offentliga myndigheternas skyldighet, såväl på medlemsstatsnivå som på EU-nivå, att utarbeta en ”verktygslåda” som ska finnas tillgänglig under denna övergångstid och bidra till att garantera att de oberoende mediernas värden och uppdrag överlever, oavsett vilken teknisk plattform de använder sig av nu eller i framtiden. I detta sammanhang bör kommissionen genomföra en

undersökning om de tekniska förändringarnas effekter på mediernas affärsmodell och följderna av detta för mediernas frihet och mångfald.

- AC. Den senaste tidens ekonomiska kris har förvärrat svårigheterna inom mediebranschen och har genom de allt osäkrare förhållandena för journalister gjort medielandskapet mer sårbart för ekonomiska och politiska påtryckningar samt mer bräckligt i sig självt. Dessa företeelser har fått särskilda konsekvenser för de journalistiska genrer som är dyrare eller tar mer tid att utveckla, såsom undersökande journalistik, reportage och utstationering av internationella och europeiska utrikeskorrespondenter. Dessa former av journalistik är oundgängliga för att garantera offentliga och politiska myndigheters ansvars- och redovisningsskyldighet, för att hindra missbruk av ekonomisk och institutionell makt och för att se till att brottslig verksamhet kan avslöjas och lagföras på de sociala, miljörelaterade och humanitära områdena. Kommissionen bör genomföra en undersökning om krisens och de osäkra anställningsförhållandenas effekter på journalister i syfte att analysera och försöka åtgärda konsekvenserna av detta för mediernas frihet och mångfald.
- AD. Tekniska förändringar, en mångfald av oberoende yrkesjournalister och förvärvande av de olika former av kompetens som behövs för att samla in och producera information av god kvalitet i dagens situation innebär också möjligheter att skapa nya plattform- och gränsöverskridande journalistiksatsningar som kan stödjas genom såväl offentlig som marknadsbaserad politik.
1. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och Europeiska unionen att respektera, garantera, skydda och främja den grundläggande rättigheten till yttrandefrihet och informationsfrihet samt mediernas frihet och mångfald och att därför avstå från att utöva, samt utveckla och stödja mekanismer för att förhindra, hot mot mediernas frihet, såsom försök att otillbörligen påverka eller pressa medierna politiskt och införa partipolitisk kontroll och censur av medierna, begränsa eller orättmätigt inskränka mediernas frihet och oberoende på grund av privata eller politiska intressen eller ekonomiskt hota radio och tv i allmänhetens tjänst.
 2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU att se till att det finns rättsligt bindande förfaranden och mekanismer för val och tillsättning av offentliga mediechefer, styrelser, medieråd och tillsynsorgan som är öppna, grundas på meriter och obestridlig erfarenhet och garanterar professionalitet, integritet och oberoende samt bredast möjliga samförstånd inom det politiska och sociala spektrumet, klarhet om rättsläget och kontinuitet, i stället för att dessa befattningar tillsätts på grundval av politiska eller partipolitiska kriterier inom ramen för ett system där segrarna fördelar bytet beroende på valresultat eller viljan hos de personer som har makten. Parlamentet konstaterar att varje medlemsstat bör upprätta en förteckning över kriterier för tillsättning av statliga mediechefer eller mediestyrelser, i enlighet med principerna om oberoende, integritet, erfarenhet och professionalitet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att upprätta garantier för att hålla medieråden och tillsynsorganen oberoende från politiskt inflytande från regeringen, den parlamentariska majoriteten eller andra grupper i samhället.
 3. Europaparlamentet framhåller att mediernas mångfald och journalistiskt och redaktionellt oberoende utgör grundpelare för mediefriheten genom att se till att medierna är diversifierade, garantera att olika sociala och politiska aktörer, åsikter och synvinklar (från

bl.a. icke-statliga organisationer, medborgarorganisationer och minoriteter) kan göra sig hörda och erbjuda ett brett spektrum av olika synsätt.

4. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att kulturella folkgrupper som är uppdelade mellan flera regionala regeringar eller medlemsstater kan få tillgång till medier på sitt språk och att inga politiska beslut sätter stopp för denna tillgång.
5. Europaparlamentet påminner om att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har fastslagit att konventionsstaterna har en skyldighet att garantera mediernas mångfald enligt artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Artikel 10 i konventionen innehåller bestämmelser som liknar dem i artikel 11 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör en del av unionens regelverk.
6. Europaparlamentet understryker att kommissionen bör se till att medlemsstaterna garanterar en verklig tillämpning av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna i sina länder som tar sig uttryck i mediemångfald, lika tillgång till information samt respekt för tryckta mediers oberoende genom neutralitet.
7. Europaparlamentet konstaterar att länder som vill ansluta sig till EU enligt Köpenhamnskriterierna måste följa unionens regelverk, som omfattar stadgan om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 11, som kräver respekt för mediernas frihet och mångfald. Parlamentet konstaterar å andra sidan att det inte finns någon mekanism som övervakar att nuvarande medlemsstater följer stadgan, även om de är skyldiga att göra det.
8. Europaparlamentet understryker den grundläggande betydelsen av ett verkligt balanserat europeiskt dubbelt system där privata medier och medier i allmänhetens tjänst spelar sina respektive roller. Både parlamentet, kommissionen och Europarådet har gett uttryck för att detta system måste upprätthållas. Parlamentet konstaterar att medier i allmänhetens tjänst är avgörande i ett multimediesamhälle där de globala och rent kommersiella marknadsaktörerna blivit allt fler. Parlamentet påminner om den viktiga roll som spelas av medier i allmänhetens tjänst som finansieras av medborgarna genom staten för att medborgarnas behov ska tillgodoses, och om dessa mediers institutionella skyldighet att – oberoende av yttre påtryckningar och privata och politiska intressen – ge en bred publik korrekt och pålitlig information av hög kvalitet och att ge utrymme åt nischer som kanske inte är lönsamma för privata medier. Parlamentet betonar att de privata medierna har liknande skyldigheter när det gäller information, i synnerhet information av institutionell och politisk natur såsom i samband med val, folkomröstningar och liknande. Det är nödvändigt att garantera nationella nyhetsbyråers yrkesmässiga oberoende och förhindra att nyhetsmonopol bildas.
9. Europaparlamentet anser att fortsatt självreglering och initiativ i annan form än lagstiftning har en viktig roll att spela för att säkra mediefriheten, förutsatt att de är oberoende, opartiska och öppna. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att stödja mediernas och deras tillsynsorgans oberoende såväl från staten (även på EU-nivå) som från mäktiga kommersiella intressen.

10. Europaparlamentet påminner om att medier i allmänhetens tjänst har en särskild och distinkt funktion, såsom anges i Amsterdamprotokollet om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna.
11. Europaparlamentet påminner om att det i protokoll nr 29 till fördragen konstateras att systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna har ett direkt samband med de demokratiska, sociala och kulturella behoven i varje samhälle och med behovet att bevara mångfalden i medierna, och att det därför fastställs att medlemsstaterna kan finansiera radio och tv i allmänhetens tjänst endast i den utsträckning som denna finansiering ges för att uppdraget att verka i allmänhetens tjänst ska utföras och utan att påverka handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset.
12. Europaparlamentet betonar vikten av lämplig, proportionerlig och stabil finansiering för medier i allmänhetens tjänst för att garantera deras politiska och ekonomiska oberoende, så att medier i allmänhetens tjänst kan fullgöra sitt uppdrag – inklusive sin sociala, utbildningsmässiga, kulturella och demokratiska roll – och så att de kan anpassa sig till den digitala övergången och bidra till ett inkluderande informations- och kunskapsamhälle med representativa och högkvalitativa medier som är tillgängliga för alla. Parlamentet uttrycker sin oro över den rådande tendensen i flera medlemsstater till budgetnedskärningar eller inskränkningar av verksamheten för medier i allmänhetens tjänst, eftersom detta minskar dessa mediers förmåga att fullgöra sitt uppdrag. Medlemsstaterna uppmanas eftertryckligen att motarbeta denna utveckling och att garantera stabil, hållbar, adekvat och förutsebar finansiering för medier i allmänhetens tjänst.
13. Europaparlamentet betonar att åtgärder för att reglera mediers tillträde till marknaden genom sändningslicenser och tillståndsförfaranden, bestämmelser till skydd för staten, nationell och militär säkerhet och allmän ordning och bestämmelser om skydd för moralen och skydd av barn inte bör missbrukas för att införa politisk eller partipolitisk kontroll och censur av medierna och sätta hinder i vägen för medborgarnas grundläggande rättighet att bli informerade om viktiga frågor av allmänt intresse. Parlamentet understryker att en lämplig balans måste garanteras i detta avseende. Parlamentet påminner om att medierna inte får hotas på grund av påverkan från särskilda intressegrupper och lobbygrupper, ekonomiska aktörer eller religiösa grupper.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillämpa konkurrens- och mediebestämmelserna, att garantera konkurrens för att åtgärda och förhindra att aktörer får dominerande ställningar – eventuellt genom lägre tröskelvärden för mediebranschen än för andra marknader –, att se till att nya aktörer kan få tillträde till marknaden, att ingripa om det uppstår en alltför stor mediekoncentration och om mediemångfalden och mediernas oberoende och frihet hotas, för att se till att alla unionsmedborgare har tillgång till fria, diversifierade medier i alla medlemsstater, samt att vid behov rekommendera förbättringar. Parlamentet betonar att förekomsten av presskoncerner som ägs av företag som har makten att tilldela offentliga upphandlingskontrakt utgör ett hot mot mediernas oberoende. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma hur de nuvarande konkurrensbestämmelserna förhåller sig till den ökande koncentrationen av kommersiella medier i medlemsstaterna. Parlamentet

uppmantar kommissionen att föreslå konkreta åtgärder för att trygga mediemångfalden och förhindra en alltför stor mediekoncentration.

15. Europaparlamentet betonar att man måste ägna uppmärksamhet åt graden av koncentration av medieägarskap i medlemsstaterna och understryker att begreppet mediemångfald omfattar ett bredare spektrum av frågor, såsom förbud mot censur, skydd för journalisternas källor och uppgiftslämnare, frågor som rör påtryckningar från politiska aktörer och marknadskrafter, öppenhet och insyn, arbetsvillkor för journalister, medieövervakningsmyndigheter, kulturell mångfald, utvecklingen av ny teknik, fri tillgång till information och kommunikation, ocensurerad tillgång till internet samt den digitala klyftan. Parlamentet anser att ägandet och förvaltningen av medierna bör präglas av insyn och inte bör koncentreras. Parlamentet betonar att koncentration av ägandet äventyrar mediemångfalden och den kulturella mångfalden och leder till ett ensidigt medieinnehåll.
16. Europaparlamentet efterlyser bestämmelser som garanterar att intressekonflikter, såsom de som uppstår på grund av en sammansmältning av politiskt makthavande och kontroll över medier, åtgärdas och löses på rätt sätt och i synnerhet att de verkliga ägarna av mediekonglomerat alltid är offentliga så att intressekonflikter förhindras. Parlamentet efterlyser ett effektivt genomförande av klara bestämmelser för att säkerställa insynsvänliga och rättvisa förfaranden för mediefinansiering och statlig tilldelning av reklam- och sponsringstid för att garantera att reklam och sponsring inte påverkar vare sig informations- och yttrandefriheten, mångfalden eller den redaktionella hållningen hos medierna. Kommissionen uppmanas att övervaka detta.
17. Europaparlamentet framhåller att det, trots användningen av konkurrenspolitik genom EU:s koncentrationsförordning och i synnerhet artikel 21 i denna¹, har framförts farhågor om att dessa instrument inte begränsar mediekoncentrationen tillräckligt på grund av problem med definitionen av marknaden, vilket innebär att stora fusioner av flera sorters medier i vissa fall inte når upp till de tröskelvärden för omsättning som fastställs i EU:s konkurrenspolitik.
18. Europaparlamentet framhåller att marknadsinflytande inom mediebranschen uppkommer inte bara genom monopolbaserad makt över priserna, utan också genom politiskt inflytande som leder till obalans i maktförhållandena mellan myndigheter och näringsidkare och gör dominerande ställningar svårare att avveckla när de en gång etablerats. Parlamentet anser att de tröskelvärden på konkurrensområdet som fastställs för mediebranschen bör vara lägre än för andra marknader.
19. Europaparlamentet påminner kommissionen om att den flera gånger tidigare har tillfrågats om möjligheten att införa en rättslig ram för att förhindra koncentration av ägande och missbruk av dominerande ställning. Parlamentet uppmantar kommissionen att föreslå konkreta åtgärder för att trygga mediemångfalden, däribland en rättslig ram för bestämmelser om medieägande där minimistandarder för medlemsstaterna införs.

¹ I denna artikel föreskrivs det att de nationella myndigheterna får vidta åtgärder för att skydda ”legitima intressen” genom att anta nationell lagstiftning för att bevara mediernas mångfald.

20. Europaparlamentet understryker vikten av att se till att journalister är oberoende och inte styrs av vare sig interna påtryckningar från redaktörer, utgivare och ägare eller yttre påtryckningar från politiska eller ekonomiska lobbygrupper eller andra intressegrupper och betonar betydelsen av redaktionella stadgor eller uppförandekoder i fråga om redaktionellt oberoende för att förhindra att ägare, regeringar eller utomstående intressenter påverkar nyhetsinnehållet. Parlamentet betonar vikten av att rätten till yttrandefrihet utövas utan diskriminering av någon sort och på grundval av jämlikhet och likabehandling. Parlamentet framhåller att rätten till tillgång till offentliga handlingar och offentlig information är grundläggande för journalister och medborgarna, och uppmanar medlemsstaterna att upprätta en gedigen och omfattande rättslig ram för fri tillgång till regeringsinformation och tillgång till handlingar som är av allmänt intresse. Parlamentet vädjar till medlemsstaterna att ge rättsliga garantier för fullständigt skydd av principen om källskydd och efterlyser en strikt tillämpning av den rättspraxis på området som Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har, även i samband med uppgiftslämnare.
21. Europaparlamentet kräver att journalister ska skyddas mot påtryckningar, skrämselektatik, trakasserier, hot och våld, och påminner om att utredande journalister ofta utsätts för hot, fysisk misshandel och till och med mordförsök till följd av sin verksamhet. Parlamentet betonar vikten av att garantera rättvisa och bekämpa straffrihet för sådana handlingar och framhåller att handlingar av det slaget har en avskräckande effekt på yttrandefriheten, vilket leder till självcensur bland medierna. Parlamentet betonar att den undersökande journalistiken bidrar till att övervaka demokratin och en god samhällsstyrning samt avslöja missförhållanden och brott och därmed är en hjälp för brottsbekämpande myndigheter. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna och EU att stödja och främja undersökande journalistik och främja etisk journalistik i medierna genom att utarbeta yrkesmässiga standarder och lämpliga förfaranden för prövning, särskilt genom yrkesutbildning och uppförandekoder som fastställts av organisationer och fackföreningar inom mediebranschen.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta lagstiftning för att förhindra att underrättelsetjänstemän infiltrerar nyhetsredaktioner, eftersom sådana metoder i högsta grad äventyrar yttrandefriheten genom att möjliggöra övervakning av nyhetsredaktioner och skapa ett klimat av misstro, hämma insamlandet av information och hota källskyddet samt ytterst utgör ett försök att vilseleda och manipulera allmänheten och skada mediernas trovärdighet.
23. Europaparlamentet betonar att allt fler journalister är anställda under otrygga förhållanden och saknar sociala garantier som är vanliga på övriga arbetsmarknader, och efterlyser en förbättring av arbetsförhållandena för yrkesverksamma inom mediebranschen. Parlamentet understryker att medlemsstaterna måste se till att journalisternas arbetsvillkor är förenliga med bestämmelserna i den europeiska sociala stadgan. Parlamentet betonar vikten av kollektivavtal för journalister och journalistkårernas fackliga representation, som borde vara tillåtna för alla arbetstagare även om de är medlemmar i någon mindre grupp, om de arbetar i små företag, eller om de har atypiska anställningsavtal, till exempel tillfälligt arbete. Med en trygg anställning kan de nämligen tala och agera tillsammans och på så sätt lättare och effektivare skydda sina yrkesstandarder.

24. Europaparlamentet betonar behovet att främja etisk journalistik i medierna. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ett rättsligt instrument (exempelvis genom en rekommendation såsom rekommendationen av den 20 december 2006 om skyddet av minderåriga och människans värdighet och om rätten till genmäle med avseende på konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster) för att se till att medlemsstaterna ålägger mediesektorn att utarbeta yrkesstandarder och etiska regler som omfattar skyldigheten att skilja på fakta och åsikter i rapporteringen, nödvändigheten av korrekthet, opartiskhet och objektivitet, respekt för människors personliga integritet, skyldighet att rätta till felaktig information och rätten till genmäle. I denna rättsliga ram bör ingå att mediesektorn ska upprätta en oberoende medietillsynsmyndighet som drivs oberoende av politisk eller annan yttre påverkan, kan behandla klagomål mot pressen på grundval av yrkesstandarderna och de etiska reglerna och har befogenhet att tillgripa lämpliga sanktioner.
25. Europaparlamentet uppmanar alla medlemsstater där ärekränkning är ett brott att avkriminalisera det snarast möjligt. Parlamentet beklagar att påtryckningar, våld och trakasserier riktas mot journalister och medier i många medlemsstater, även när de förstnämnda bevakar demonstrationer och offentliga tilldragelser, vilket lett till oro bland europeiska och internationella organisationer, i akademiska kretsar och i civilsamhället. Parlamentet betonar vikten av att inleda en dialog med myndigheterna för att se till att mediernas frihet och oberoende inte hotas, att kritiska röster inte tystas och att brottsbekämpande personal respekterar mediernas roll och tillåter att medierna kan sköta sin rapportering under fria och säkra former.
26. Europaparlamentet understryker vikten av att inrätta självregleringsorgan för medierna, såsom klagomålnämnder och ombudspersoner, och stöder de praktiska bottom-up-initiativ som europeiska journalister inlett för att försvara sina grundläggande rättigheter genom att inrätta ett öppet centrum för dokumentering av påstådda överträdelser av dessa rättigheter, framför allt yttrandefriheten (i enlighet med det pilotprojekt som den 23 oktober 2012 antogs av parlamentet som en del av parlamentets ståndpunkt om budgeten för 2013).
27. Europaparlamentet understryker behovet av bestämmelser om politisk information i hela den audiovisuella mediesektorn för att garantera rättvist utrymme för olika politiska konkurrenter, åsikter och synpunkter, särskilt vid val och folkomröstningar, så att man ser till att medborgarna kan bilda sig en egen uppfattning utan otillbörlig påverkan från en enda dominerande opinionsbildare. Parlamentet betonar att respekten för sådana bestämmelser måste upprätthållas av tillsynsorganen.
28. Europaparlamentet betonar att den grundläggande rätten till yttrandefrihet och mediefrihet inte bara gäller traditionella medier, utan också omfattar sociala medier och andra former av nya medier. Parlamentet understryker vikten av att se till att yttrandefriheten och informationsfriheten respekteras på internet, framför allt genom garantier för nätneutralitet, och uppmanar följaktligen EU och medlemsstaterna att se till att dessa rättigheter och friheter respekteras till fullo på internet när det gäller fri tillgång till och tillhandahållande och spridning av information. Parlamentet varnar för myndighetsinsatser för att kräva registrering eller tillstånd eller för att hindra påstått skadligt innehåll.

Parlamentet är medvetet om att internettjänster som tillhandahålls av medier i allmänhetens tjänst bidrar till deras uppdrag att se till att medborgarna kan få tillgång till information och bilda sig en uppfattning som bygger på olika källor.

29. Europaparlamentet betonar den växande betydelsen av nyhetsaggregatorer, sökmotorer och andra mellanhänder för spridning av och tillgång till information och nyheter på internet, och uppmanar kommissionen att ta med dessa internetaktörer i EU:s rättsliga ram vid översynen av direktivet om audiovisuella medietjänster för att hantera problemen med innehållsdiskriminering och ett snedvridet urval av källor.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inom ramen för kommissionens politik för mediekompetens ägna tillräcklig uppmärksamhet åt medieutbildningens betydelse för att ge medborgarna färdigheter för att kritiskt kunna tolka och sälla i det ständigt ökande informationsflödet.
31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att kontrollera om medlemsstaterna tilldelar sändningstillstånd på grundval av objektiva, insynsvänliga, icke-diskriminerande och proportionerliga kriterier.
32. Europaparlamentet understryker vikten och nödvändigheten av att varje år övervaka mediefriheten och mediemångfalden i alla medlemsstater och årligen rapportera om detta ämne, på grundval av de utförliga standarder som tagits fram av Europarådet och OSSE samt den riskbaserade analytiska metod och de indikatorer som utarbetats i den oberoende undersökning som genomförts på uppdrag av kommissionen, i samverkan med icke-statliga organisationer, berörda parter och experter, samt att följa och övervaka såväl utvecklingen och eventuella ändringar i samband med lagstiftning på medieområdet som konsekvenserna för mediefriheten av all lagstiftning som antagits i medlemsstaterna, särskilt när det gäller inblandning från regeringars sida, liksom god praxis för fastställande av standarder för allmännyttiga tjänster via såväl offentliga som privata kanaler. Parlamentet understryker vikten av att informera den bredare allmänheten om dessa gemensamma europeiska standarder. Parlamentet anser att kommissionen, byrån för grundläggande rättigheter och/eller Europeiska universitetsinstitutets centrum för mediernas frihet och mångfald måste utföra detta uppdrag och årligen publicera en rapport om resultaten från övervakningen. Parlamentet anser att kommissionen bör överlämna rapporten till Europaparlamentet och rådet och föreslå insatser och åtgärder utifrån rapportens slutsatser.
33. Europaparlamentet anser att EU har befogenheter att vidta lagstiftningsåtgärder för att garantera, skydda och främja yttrande- och informationsfrihet och mediernas frihet och mångfald, i minst lika hög grad som för skydd av minderåriga och människans värdighet, kulturell mångfald, medborgares tillgång till information om och/eller mediebevakning av viktiga händelser, främjande av funktionshindrade personers rättigheter, konsumentskydd i samband med kommersiella meddelanden och rätten till genmäle, som är allmänna intressen som omfattas av direktivet om audiovisuella medietjänster. Parlamentet anser samtidigt att all reglering bör ske på grundval av en utförlig och noggrann analys av situationen i EU och i dess medlemsstater och av de problem som måste lösas samt de bästa sätten att åtgärda dem. Parlamentet anser att initiativ i annan form än lagstiftning, såsom övervakning, självreglering, uppförandekoder samt i lämpliga fall aktivering av

artikel 7 i EU-fördraget, bör användas, i enlighet med de flesta berörda parterns önskemål och med tanke på att vissa av de mest påfallande hoten mot mediefriheten i en del medlemsstater kommer från nyligen antagen lagstiftning.

34. Europaparlamentet uppmanar på nytt kommissionen att se över och ändra direktivet om audiovisuella medietjänster och utvidga dess tillämpningsområde till minimistandarder för respekt och skydd för samt främjande av den grundläggande rättigheten till yttrande- och informationsfrihet och mediernas frihet och mångfald, samt att se till att man uppnår en fullständig tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och rättspraxis på detta område i fråga om positiva skyldigheter på medieområdet, eftersom direktivets syfte är att skapa ett område utan inre gränser för audiovisuella medietjänster och samtidigt säkerställa en hög grad av skydd för mål av allmänintresse, såsom att införa en lämplig rättslig och administrativ ram för att garantera verklig mångfald¹. Parlamentet uppmanar följaktligen kommissionen att se över och ändra direktivet om audiovisuella medietjänster för att se till att – vilket görs för och på grundval av modellen med tillsynsmyndigheter på området för elektronisk kommunikation – de nationella tillsynsmyndigheterna är fullständigt oberoende, opartiska och öppna i sitt beslutsfattande, i utförandet av sina arbetsuppgifter och utövandet av sina befogenheter och i sin övervakande funktion, att de finansieras effektivt för att kunna utföra sin verksamhet samt att de har tillräckliga sanktionsbefogenheter för att kunna se till att deras beslut genomförs. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inom ramen för ovannämnda översyn institutionalisera samarbetet om och samordningen av medier på EU-nivå exempelvis genom att inrätta en europeisk grupp av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster, och att harmonisera och stärka ställningen för de nationella tillsynsorgan som föreskrivs i artiklarna 29 och 30 i direktivet om audiovisuella medietjänster.
35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i utvärderingen och översynen av direktivet om audiovisuella medietjänster även inkludera bestämmelser om insyn i medieäggande och mediekoncentration samt bestämmelser om intressekonflikter för att förhindra otillbörligt inflytande från politiska och ekonomiska makthavare på medierna och bestämmelser om medietillsynsorganens oberoende. Parlamentet uppmanar kommissionen att inleda arbetet med meddelandet om genomförande av de indikatorer för mediemångfalden i EU:s medlemsstater i samband med övervakningsverktyget för mångfald i medierna som redan tagits fram inom ramen för den oberoende studien från januari 2007 *The indicators for media pluralism in the Member States – Towards a risk-based approach and on the basis of the proposed ‘three-step approach’*. Detta bör följas upp i form av ett brett offentligt samråd med samtliga berörda parter, bland annat på grundval av uppföljningen av rapporten från högnivågruppen för mediernas frihet och i synnerhet genom att utarbeta ett förslag till en uppsättning EU-riktlinjer för mediernas frihet och mångfald.
36. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att omedelbart genomföra reformer för att uppnå dessa mål. Parlamentet uppmanar kommissionen att tydligt fastställa medietillsynsmyndigheternas befogenhetsområde, särskilt avseende reglering och

¹ Europadomstolen, Centro Europa 7, den 7 juni 2012, punkt 134.

övervakning, och att övervaka att medietillsynsmyndigheterna respekterar kravet på nödvändighet och proportionalitet när de utfärdar sanktioner. Parlamentet påminner om vikten av att anpassa regleringens tillämpningsområde till varje medieforms specifika beskaffenhet.

37. Europaparlamentet uppmanar de nationella tillsynsmyndigheterna att samarbeta och samordna sig på EU-nivå när det gäller mediefrågor, exempelvis genom att inrätta en europeisk grupp av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster, och att harmonisera ställningen för de nationella tillsynsorgan som avses i artiklarna 29 och 30 i direktivet om audiovisuella medietjänster genom att se till att de är oberoende, opartiska och öppna, både i sitt beslutsfattande och i utövandet av sina befogenheter, liksom i sin övervakande funktion, samt att förse dem med tillräckliga sanktionsbefogenheter för att se till att deras beslut genomförs.
38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, rådet och medlemsstaterna att i god tid vidta lämpliga, proportionerliga och progressiva åtgärder om farhågor uppstår i fråga om yttrandefriheten, informationsfriheten och mediernas frihet och mångfald i EU och dess medlemsstater.
39. Europaparlamentet anser att tonvikten, om fler länder ansluter sig till EU, bör läggas vid skyddet för friheter och yttrandefriheten, eftersom dessa allmänt anses ingå i villkoret om mänskliga rättigheter och demokrati i Köpenhamnskriterierna. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att övervaka kandidatländernas resultat och framsteg när det gäller skydd för mediefriheterna.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att kriterier som bygger på mediemångfald och medieäggande ingår i varje konsekvensbedömning som genomförs för nya initiativ till lagstiftningsförslag.
41. Europaparlamentet uttrycker sin oro över bristen på insyn i medieägandet i Europa och uppmanar följaktligen kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa insyn i medieäggande och medieförvaltning och att ta initiativ på detta område, särskilt genom att kräva att sända, tryckta och liknande medier ska ge ändamålsenligt korrekta och uppdaterade ägaruppgifter till nationella mediemyndigheter, företagsregister och allmänheten för att det ska gå att identifiera de verkliga och slutliga medieägarna och mediedelägarna, deras meritförteckningar och deras finansiering, exempelvis genom att vidareutveckla Mavise-databasen så att den blir ett enda europeiskt register och så att alltför stora mediekoncentrationer kan upptäckas, medieorganisationer kan hindras från att dölja särintressen och medborgarna kan kontrollera vilka intressen som ligger bakom deras medier. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att granska och övervaka huruvida offentliga medel som anslagits av medlemsstaterna till medier i allmänhetens tjänst används på ett insynsvänligt sätt och i fullständig överensstämmelse med protokoll nr 29, fogat till fördragen. Parlamentet anser att insyn i ägandet är en mycket viktig del av mediemångfalden. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och stödja framstegen med att främja större informationsutbyte om medieäggande.
42. Europaparlamentet understryker att mediefriheten även bör omfatta fri tillgång till medier genom att ett effektivt tillhandahållande av och tillgång till internet via bredband

säkerställs för alla EU-medborgare, inom rimlig tid och till rimlig kostnad, genom vidareutveckling av trådlös teknik, däribland satellituppkoppling till internet.

43. Europaparlamentet betonar att myndigheterna, enligt rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, har positiva skyldigheter enligt artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna att skydda yttrandefriheten som en av förutsättningarna för en fungerande demokrati, eftersom ett verkligt effektivt utövande av vissa friheter inte enbart beror på statens skyldighet att inte ingripa, utan kan kräva positiva skyddsåtgärder.
44. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, OSSE och Europarådets ministerkommitté, parlamentariska församling, Venedigkommission och kommissarie för mänskliga rättigheter.

21.6.2012

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING

till utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

över EU-stadgan: Standarder för mediefrihet i EU
(2011/2246(INI))

Föredragande: Marek Henryk Migalski

FÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet betonar att mediernas frihet, oberoende och mångfald, både nätbaserade och icke-nätbaserade, är en av demokratins grundbultar, och erkänner vikten av informationskällornas mångfald för verklig frihet och mångfald för medierna. Parlamentet understryker allmänintresset i att bevara och förbättra fria och oberoende medier över hela Europa.
2. Europaparlamentet noterar den betydande rollen för fri och oberoende medier och det fria informationsutbytet i den demokratiska övergången som pågår i odemokratiska regimer, som den arabiska våren nyligen visat. Parlamentet uppmanar kommissionen att nära granska mediernas frihet och mångfald i anslutningsländer och att ägna tillräcklig uppmärksamhet åt fria mediers roll i demokratiframjandet över hela världen. Parlamentet lyfter i detta sammanhang fram betydelsen av den europeiska demokratifonden (Europaparlamentets rekommendation av den 29 mars 2012 till rådet om närmare bestämmelser för ett eventuellt inrättande av en europeisk demokratifond¹).
3. Europaparlamentet påminner om att Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har fastslagit att medlemsstaterna har en positiv skyldighet att garantera mediernas mångfald enligt artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som innehåller bestämmelser som liknar dem i artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, en del av gemenskapens regelverk.

¹ Antagna texter, P7_TA-PROV(2012)0113.

4. Europaparlamentet noterar att allt fler journalister är anställda under otrygga förhållanden och saknar sociala garantier som är vanliga på den normala arbetsmarknaden.
5. Europaparlamentet avser att garantera mediernas mångfald och en mer kvalificerad offentlig debatt och bevakning av EU, genom att säkra en miljö där kvalitetsjournalistik kan överleva. Parlamentet ber därför kommissionen att utarbeta nya modeller för att finansiera journalistiken och understryker att redaktionell frihet måste tillämpas.
6. Europaparlamentet understryker att kommissionen bör se till att medlemsstaterna garanterar en verklig tillämpning av Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter i sina länder som tar sig uttryck i mediemångfald, lika tillgång till information samt respekt för tryckta mediers oberoende genom neutralitet.
7. Europaparlamentet framhåller att mångfald inom mediebranschen är avgörande för att ett demokratiskt system ska fungera väl, eftersom medborgarnas deltagande i den offentliga debatten och tillgången till information i den digitala världen är beroende av en dynamisk och konkurrenskraftig sektor för audiovisuella och tryckta medier.
8. Europaparlamentet konstaterar att länder som vill ansluta sig till EU enligt Köpenhamnskriterierna måste följa unionens regelverk, som omfattar stadgan om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 11, som kräver respekt för mediernas frihet och mångfald. Parlamentet konstaterar å andra sidan att det inte finns någon mekanism som övervakar att EU:s nuvarande medlemsstater följer stadgan, fastän de är skyldiga att göra det.
9. Europaparlamentet understryker den centrala betydelsen av ett dubbelt system i EU med en verklig balans, där de privatägda och de offentligägda medierna spelar sina respektive roller, fria från politiska och ekonomiska påtryckningar, för att främja demokrati, social sammanhållning, integration och yttrandefrihet.
10. Europaparlamentet noterar att förändringarna i medievärlden och i kommunikationstekniken har omdefinierat området för informationsutbyte. Parlamentet konstaterar att den nya tekniken har skapat nya möjligheter för yttrandefrihet och det individuella uttrycket, vilket kan spela en avgörande roll när det gäller att främja mänskliga rättigheter, demokratiskt deltagande, ansvar, öppenhet och insyn samt ekonomisk utveckling. Parlamentet noterar att oinskränkt individuellt uttryck också kan missbrukas för att bryta mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Parlamentet betonar därför vikten av etiska koder och åtgärder för att bekämpa hets som leder till hat, våld eller terrorism. Parlamentet påpekar däremot att blotta förekomsten av dessa nya tekniska plattformar inte garanterar yttrandefrihet och mångfald i medierna i sig, och att regeringarnas ansvar i detta sammanhang inte minskar. Parlamentet understryker att de digitala markbundna sändningsplattformarna bidrar till åsiktsmångfalden eftersom de är särskilt lämpade för att direkt sprida pluralistisk, lokal och regional information till låga konsumentpriser.
11. Europaparlamentet understryker att tillräcklig uppmärksamhet måste ägnas åt koncentrationsnivån av medieägarskapet i medlemsstaterna. Parlamentet betonar att

begreppet mediemångfald inte kan begränsas till denna fråga, utan även måste inkludera frågor som rör förbud mot censur, skydd för journalisternas källor och uppgiftslämnare, frågor som rör påtryckningar från politiska aktörer och marknadskrafter, öppenhet och insyn, arbetsvillkor för journalister, medieövervakningsmyndigheter, kulturell mångfald, utvecklingen av ny teknik, fri tillgång till information och kommunikation, o censurerad tillgång till internet samt den digitala klyftan.

12. Europaparlamentet bekräftar på nytt principen om nätneutralitet, som är utformad för att se till att internet förblir en fri och öppen teknik som främjar den demokratiska kommunikationen.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vara mer stabila i sina bedömningar av hot mot mediernas mångfald och frihet samt yttrandefriheten i allmänhet och att ta itu med de bakomliggande orsakerna. Medlemsstaterna bör vidta åtgärder för att avveckla alltför mäktiga mediekoncentrationer inom sina jurisdiktionsområden.
14. Europaparlamentet betonar att journalisternas källskydd måste garanteras på ett absolut och effektivt sätt i samtliga medlemsstaters rättsliga system.
15. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna måste trygga journalistiskt och redaktionellt oberoende med hjälp av lämpliga och specifika rättsliga garantier, och understryker vikten av stadgor med redaktionella principer för att hindra ägare, intressenter, regeringar och utomstående parter från att lägga sig i nyhetsinnehållet. Parlamentet betonar i detta sammanhang att redaktionellt oberoende och ett självständigt programinnehåll som är fritt från statlig mediekontroll och inblandning är avgörande för friheten och mångfalden i mediebranschen.
16. Europaparlamentet beklagar att kommissionen inte har gått vidare till det tredje steget i sin trestegsprocess för att utreda befärade mediekoncentrationer i EU. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att omedelbart offentliggöra ett meddelande om indikatorer för mediemångfald i EU:s medlemsstater.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genast inleda överväganden för att föreslå bestämmelser som garanterar källskyddets okränkbarhet för medieföretag och journalister.
18. Europaparlamentet konstaterar att – i ett multimediesamhälle där de globala och rent kommersiella marknadsaktörerna blivit allt fler – starka offentligägda medier är avgörande för mångfalden inom mediebranschen och för att skydda och främja yttrandefriheten, förutsatt att de kan hålla det nödvändiga avståndet till statligt inflytande.
19. Europaparlamentet erinrar om att den nuvarande finanskrisen äventyrar mediernas mångfald och har lett till problem när det gäller yttrandefrihet och censur för de offentligägda medierna i flera medlemsstater.
20. Europaparlamentet välkomnar slutsatserna från den oberoende studie som genomförts på kommissionens begäran om att definiera indikatorer för att mäta mediemångfalden i EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att till fullo använda sig av

medieövervakningsverktyget, där en bred tolkning av mediemångfald tillämpas och potentiella hot i medlemsstaterna mot denna mångfald pekas ut. Kommissionen uppmanas att lägga fram rekommendationer för att bemöta dessa hot.

21. Europaparlamentet erinrar om sin resolution av den 25 november 2010 om offentliggjord radio och TV i den digitala tidsåldern: framtiden för det dubbla systemet¹, där man betonar den viktiga samhällsroll som offentligägda medier spelar. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av en balanserad strategi mellan offentligägda och privatägda programföretag för skyddet av journalistisk konkurrens, information och åsiktsmångfald.
22. Europaparlamentet erinrar om Europarådets rekommendationer och förklaringar som har godkänts av samtliga EU-medlemsstater och som fastställer europeiska standarder för yttrandefrihet, tryckfrihet och mediemångfald samt offentligägda mediers oberoende, organisering, uppdrag och finansiering. Parlamentet påminner medlemsstaterna om deras åtagande att följa dessa europeiska standarder och rekommenderar att de tillhandahåller lämplig, proportionell och stabil finansiering för offentligägda medier så att dessa kan fullgöra sitt uppdrag, däribland deras sociala, utbildningsmässiga, kulturella och demokratiska roll, garantera politiskt och ekonomiskt oberoende, anpassa sig till den digitala övergången, samt bidra till ett inkluderande kunskapsamhälle med representativa och högkvalitativa medier som är tillgängliga för alla.
23. Europaparlamentet understryker att ett växande antal journalister är anställda under otrygga förhållanden och saknar sociala garantier, och betonar att arbetsvillkoren för yrkesverksamma i mediebranschen måste förbättras.
24. Europaparlamentet betonar medieföretagens samhällsansvar, som kommer av deras ideologiska och politiska inflytande. Parlamentet understryker därför att medierapporteringen konsekvent bör följa journalistyrkets etiska koder, bland annat vad gäller objektiv rapportering.
25. Europaparlamentet betonar den viktiga roll som oberoende nationella medietillsynsmyndigheter spelar för att skydda mediernas mångfald och garantera mediernas objektivitet, opartiskhet och ansvarstagande i medlemsstaterna, och uppmanar medlemsstaterna att intensivt samarbetet mellan de nationella medietillsynsmyndigheterna inom ramen för samarbetsorganet för europeiska tillsynsmyndigheter (Epra) och öka utbytet av erfarenheter och bästa praxis mellan de nationella systemen för radio och tv.
26. Europaparlamentet understryker vikten av insyn i ägandeförhållandena i privata programföretag, vilken måste garanteras i samtliga medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att bevaka och stödja utvecklingen i detta syfte.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att i tillräcklig grad i sin politik för mediekompetens uppmärksamma medieutbildningens betydelse, som måste ge medborgarna färdigheter för att kritiskt kunna tolka och sälla det ständigt växande informationsflödet.

¹ EUT C 99 E, 3.4.2012, s. 50.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	19.6.2012
Slutomröstning: resultat	+: 27 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Santiago Fisas Aixela, Lorenzo Fontana, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Emilio Menéndez del Valle, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Gianni Pittella, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Hannu Takkula, László Tőkés, Gianni Vattimo, Sabine Verheyen, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	François Alfonsi, Ivo Belet, Seán Kelly, Iosif Matula, Rui Tavares
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Luigi Berlinguer, Mario Pirillo

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	21.2.2013
Slutomröstning: resultat	+: 47 -: 6 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Jan Philipp Albrecht, Mario Borghezio, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Louis Michel, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Jacek Protasiewicz, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Auke Zijlstra
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Dimitrios Droutsas, Mariya Gabriel, Monika Hohlmeier, Marian-Jean Marinescu, Jan Mulder, Raúl Romeva i Rueda, Kārlis Šadurskis, Salvador Sedó i Alabart, Janusz Wojciechowski
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Knut Fleckenstein, Karin Kadenbach, Ivailo Kalfin, Iosif Matula, Ivo Vajgl